

ความเคลื่อนไหวของพรบ.ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทาง คอมพิวเตอร์

โดย น.ส.เฉลิมพร อภิบุญโยภาส 29 ธันวาคม 2556

ความเคลื่อนไหวของพรบ.ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์

จากการสำรวจตลาดของการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมของประเทศไทยเมื่อปี 2550 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ไอซีที) พบว่า มีผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ทุกประเภทประมาณ 16 ล้านคน (ตั้งแต่อายุ 6 ปีขึ้นไป) หรือ ร้อยละ 26.8 ของประชากรทั้งหมด โดยมีการเพิ่มการใช้งานขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปี 2549

และการสำรวจอีกครั้งในปี 2555 มีผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 21.2 ล้านคน ซึ่งมีการเติบโตสูงถึงร้อยละ 32.5 สอดคล้องกับการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตนับได้ว่ามี

จำนวนเพิ่มสูงขึ้นขนานกับผู้ใช้อคอมพิวเตอร์และโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในเขตชุมชนในพื้นที่ต่างจังหวัด โดยอ้างอิงจากผลสำรวจสำนักงานสถิติแห่งชาติถึงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี 2555 ที่มีจำนวนทั้งหมด 16.6 ล้านคน ซึ่งเทียบจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี 2551 ที่มีเพียง 11 ล้านคน นับได้ว่ามีอัตราเติบโตสูงถึงร้อยละ 51 ในระยะเวลาเพียง 5 ปีเท่านั้น (ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต เพื่อเข้าถึงสื่อสารสนเทศดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อการใช้งานที่หลากหลาย ซึ่งเกี่ยวกับความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ที่มาของข้อมูล รวมถึงลักษณะการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล องค์กร หรือ ความมั่นคงระดับประเทศไทยได้ ทำให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเชิงนโยบายและควบคุมอย่างกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ต้องออกกฎระเบียบ ข้อบังคับเพื่อมาควบคุม ป้องปรามในการเข้าถึง หรือส่งต่อข้อมูล เพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดตามมาจากการบริโภคหรือใช้งาน เช่น การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และการใช้ข้อมูลในเชิงทุจริต เป็นต้น

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ไอซีที) มีมาตรการออกกฎหมายควบคุมการใช้งานดังกล่าวจนเป็นพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ได้มีการประกาศใช้เมื่อ 21 สิงหาคม 2550 หลังจาก พ.ร.บ.ฯ ฉบับดังกล่าวได้ประกาศออกไปนั้น มีผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการบางกลุ่มยังมิทราบถึงรายละเอียดกฎระเบียบข้อบังคับที่มีผลกระทบกลับตน อีกทั้งทางภาครัฐยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างเห็นได้ชัด กระทรวงไอซีทีจึงได้ผ่อนผันในกลุ่มผู้ให้บริการในเรื่องของการเก็บข้อมูลในแต่ละประเภทโดยมีระยะเวลาผ่อนผันนานสุดถึง 1 ปี นับจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และพร้อมกันนี้ ทางกระทรวงไอซีทีได้ออกหลักเกณฑ์เพิ่มเติมจำนวน 2 ฉบับ คือ หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. 2550 และ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตาม พ.ร.บ.ฯ ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งทั้งหมดนี้ได้เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่มีการประกาศใช้ออกไป

โดยตลอดระยะเวลา 1 ปีหลังจากได้ออก พ.ร.บ.ฯ และอยู่ในระยะเวลาผ่อนผัน ทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน อาทิ สมาคมผู้ดูแลเว็บไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ รวมถึงกระทรวงไอซีทีเองได้มีการเผยแพร่ความรู้ สนับสนุนข้อมูล ให้กับผู้ให้บริการและใช้บริการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเป็นการให้ความรู้ในเชิงกว้าง ยังคงมีบุคคลในบางกลุ่มที่ยังไม่เข้าใจในตัว พ.ร.บ.ฯ ฉบับดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์แบบไม่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต อาทิเช่น ผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมและกิจการกระจายภาพและเสียง ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต(ISP)ทั้งมีสายและไร้สาย ผู้ให้บริการเช่าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อให้บริการโปรแกรมประยุกต์ต่างๆ ผู้ให้บริการร้านอินเทอร์เน็ต และ ผู้ให้บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ไม่ได้วางแผนหรือเตรียมมาตรการในการเก็บรักษาข้อมูลของผู้ที่มาใช้คอมพิวเตอร์ ทำให้เวลาเกิดปัญหาที่ขัดกับ พ.ร.บ.ฯ ไม่สามารถหาผู้ให้บริการที่กระทำผิดได้เพราะไม่มีข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนได้ หรือ ไม่มีความรู้ในการป้องกันหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมในสถานบริการของตน เป็นต้น

ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือความไม่รู้ในตัว พ.ร.บ.ฯ ทำให้มีการถูกจับ ปรับ และมีข้อพิพาทในช่วงแรกที่มีการเริ่มบังคับใช้ ดังนั้นทางกระทรวงไอซีทีจึงต้องมีระยะผ่อนผันเพื่อให้องค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ ประชาชนทั่วไปได้มี การศึกษา และ ทำความเข้าใจในตัว พ.ร.บ.ฯ เพื่อได้มีการเตรียมการภายในองค์กรหรือสถานบริการให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.ฯ และเร่งสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้บริหารขององค์กร พนักงาน หรือ ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทั่วไป ถึงข้อบังคับดังกล่าว

MCKANSYS ขอนำตัวอย่างกรณีศึกษา ที่เป็นข่าวกระแส ณ ช่วงเริ่มมีใช้ พ.ร.บ.ฯ ในเรื่องของการปล่อยข่าวลือและโพสต์ข่าวอปมมงคลเกี่ยวกับสถาบันในเว็บบอร์ดหนึ่งในอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีผลกระทบในเชิงลบของตลาดหลักทรัพย์ในไทยปี 2552(แหล่งที่มา: เว็บไซต์ประชาไท) เกี่ยวกับการกระทำความผิด พ.ร.บ.ฯ ซึ่งได้ละเมิดในมาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังข้างล่างนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

1. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน
2. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน
3. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา
4. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้
5. เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ซึ่งศาลได้อ่านคำพิพากษาคดีและพิจารณาเนื้อความซึ่งจำเลยได้มีการกระทำผิดจริงในมาตรา 14 (2) ของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ และจำเลยได้มีการยอมรับสารภาพจึงได้บรรเทาโทษให้เหลือ 1 ใน 3 ของความผิด ซึ่งทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในช่วงนั้นได้มีการตื่นตัวในการระมัดระวังในการใช้คอมพิวเตอร์หรือการโพสต์ข้อความในพื้นที่สาธารณะ รวมถึงผู้ให้บริการเว็บไซต์ หรือ ผู้ให้บริการบล็อก เริ่มตระหนักและตื่นตัวในการหาแนวทางป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

หลังจากผ่านการใช้งานของ พ.ร.บ.ฯ ดังกล่าวมา 5 ปี ยังคงพบช่องโหว่ที่เกิดขึ้นหลากหลายจุดซึ่งเดิม พ.ร.บ.ฯ ฉบับเดิมตั้งใจออกมาดูแลในส่วนของการหมิ่นสถาบันและ YouTube ซึ่งยังไม่ได้ครอบคลุมถึงการใช้งาน social network ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำ พ.ร.บ.ฯ ดังกล่าวกลับมาทบทวนหลักการของกฎหมายที่บังคับใช้ รวมถึงเพิ่มเติมส่วนที่กฎหมายปัจจุบันยังไม่รองรับ ซึ่งกระทรวงไอซีที ได้มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สพนอ. จัดงานหารือและรับฟังความคิดเห็นแนวทางการปรับปรุง พ.ร.บ.ฯ ชุดดังกล่าวให้มีสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างเสรีภาพกับความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งมีหลายประเด็นที่สำคัญในการพิจารณา เช่น การเอาผิดกับผู้กระทำที่ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวนมาก (Spam mail) แก่ผู้อื่น การเข้าถึงข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ และประเด็นย่อยอื่น ๆ จากเดิมมีบทลงโทษเฉพาะเครื่องที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง ซึ่งฉบับนี้ให้มีบทลงโทษแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบไม่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง และมีมาตรการป้องกันการเข้าถึง เป็นต้น และยังมีการพิจารณาอีกหลายประเด็นที่จะร่างให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยเป็นการระดมความคิดเห็นทั้งกลุ่มผู้ให้บริการเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบังคับใช้กฎหมายทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

การพิจารณาในมาตรการดังกล่าว ยังคงมีการวิพากษ์วิจารณ์ในบางข้อที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลขั้นพื้นฐานมากเกินไป ทำให้ขาดความเป็นธรรมชาติของการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต มือถือ และ ผู้ที่ใช้งานติดต่อผ่าน

คอมพิวเตอร์ทั้งหมด นับได้ว่าเป็นผลกระทบต่อผู้ใช้งานในวงกว้าง ยกตัวอย่างเช่นการเล่น social network ด้วยการกด Like และ กด Share เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีผลต่อความมั่นคงต่อสถาบัน ก่อการร้าย ก็อาจจะเข้าข่ายร่วมเป็นผู้ก่อการร่วม หรือ การเข้าไปดูข้อมูลคนอื่นโดยที่เขาไม่ได้ตั้ง password ก็ถือว่าผิดแล้ว อีกประเด็นในความกังวลในข้อกฎหมายของมาตรา 14 และ 15 ซึ่งในมาตรา 14 นั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตที่เป็นเท็จหรือหมิ่นประมาทหรือความมั่นคง มาตรา 15 ผู้ให้บริการที่มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานโพสต์ความเห็นที่ผิดในมาตรา 14 ผู้กระทำผิดดังกล่าวมีความผิด ค่อนข้างรุนแรงกว่ากฎหมายหมิ่นประมาททั่วไป ซึ่งทำให้เกิดการเลื่อมล้ำความผิดของผู้กระทำผิด จึงทำให้ยังคงอยู่ใน กระบวนการพิจารณาของผู้ดูแลเรื่องนี้ และ พ.ร.บ.ฯ ฉบับใหม่นี้คงต้องพิจารณาแนวทางกฎหมายปรับให้เข้ากับเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนไปในปัจจุบันรวมถึงสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามไปอีกด้วย

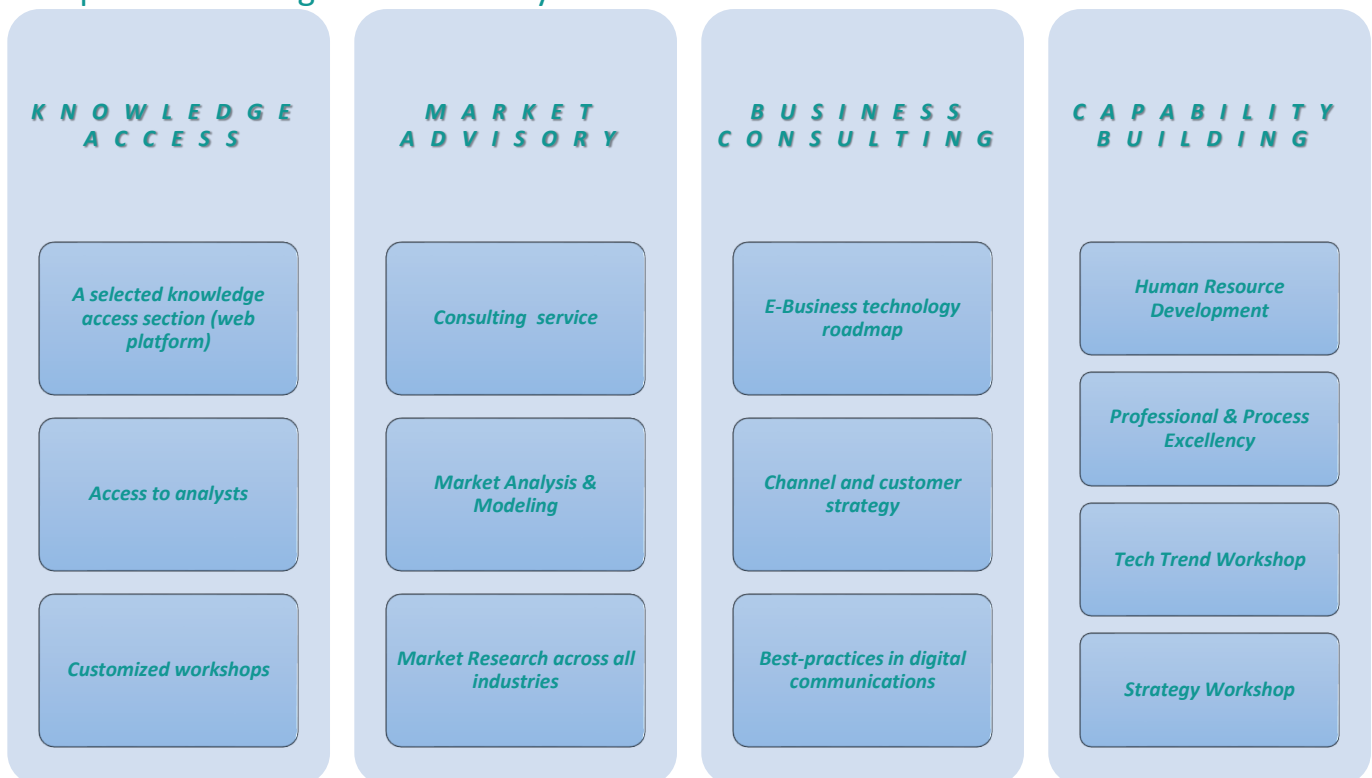
อ้างอิงข้อมูล

- เว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- เว็บไซต์สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

Strategies for your success

MCKANSYS was founded by a team of consulting and research professionals with more than 10 years of experiences in the industry. Our comprehensive service offerings have been designed specifically to help you achieve your aims, which combined rich experiences and knowledge in market intelligence services and strategy development span across vertical sectors such as ICT, Healthcare, Service, Manufacturing and also public sector.

Our unique value proposition is being “**Boutique consulting and market intelligence firm**”, focusing on cutting-edge strategic model, emerging market and technology. The following four pillars are designed to ensure your sustained success.

“WE STRONGLY PROUD TO BE A TEAM OF PROFESSIONALS AND AIM TO ACCELERATE GROWTH OF YOUR BUSINESS AND LONG-TERM MUTUALLY BENEFICIAL COOPERATION”

If you have any queries, our **MCKANSYS** Team will be pleased to help: Tel: +66 2 637 9663, E-mail: info@mckansys.com

